

**Informacje o charakterze ilościowym i jakościowym
podlegające ujawnieniu
Banku Spółdzielczego w Jasieńcu
według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku**

I. Informacje ogólne

Niniejsza informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału dotyczy

Banku Spółdzielczego w Jasieńcu z siedzibą w Jasieńcu przy ul. Wareckiej 44, 05-604 Jasieniec.

Dane liczbowe prezentowane są w tysiącach złotych bez miejsc po przecinku, a ewentualne różnice w sumach i udziałach mogą wynikać z zaokrąglenia kwot oraz zaokrąglenia udziałów procentowych.

Wszystkie regulacje dotyczące monitorowania poziomu ryzyka oraz kapitału, są dostępne w siedzibie Centrali Banku pod adresem:

Bank Spółdzielczy w Jasieńcu, ul. Warecka 44, 05-604 Jasieniec.

W 2019 roku Bank Spółdzielczy w Jasieńcu prowadził działalność w ramach jednostek organizacyjnych zlokalizowanych w niżej wymienionych placówkach:

- Centrala, 05-604 Jasieniec, ul. Warecka 44,
- Oddział Grójec, 05-600 Grójec, ul. Mogielnicka 33,
- Filia Warka, 05-660 Warka, Plac Czarnieckiego 19,
- Filia Chynów, 05-650 Chynów, ul. Wolska 7.

Działalność operacyjna prowadzona była również za pośrednictwem bankowości internetowej.

Informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej Bank udostępnia osobom zewnętrznym, w szczególności klientom Banku oraz uczestnikom rynków finansowych z częstotliwością roczną. Zebranie Przedstawicieli, na którym zatwierdzono roczne sprawozdanie finansowe odbyło się 03 sierpnia 2020r. Zaprezentowane dane ilościowe i jakościowe pochodzą w szczególności ze „Sprawozdania Finansowego Banku Spółdzielczego w Jasieńcu za 2019 rok”.

Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności.

Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

Bank posiada zaangażowanie kapitałowe w następujących podmiotach (których sprawozdania nie podlegają konsolidacji ze sprawozdaniem Banku):

<i>Nazwa podmiotu</i>	<i>Kwota zaangażowania</i>	<i>Zaangażowanie kapitałowe pomniejsza/nie pomniejsza fundusze własne Banku</i>
Bank Zrzeszający	1 379	zaangażowanie nie pomniejsza funduszy własnych Banku
Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS	5	zaangażowanie nie pomniejsza funduszy własnych Banku

II. Cele i strategie zarządzania rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne

1. Cele dla istotnych rodzajów ryzyka oraz sposób ich realizacji

Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka Bank zawarł w opracowanej przez Zarząd i przyjętej przez Radę Nadzorczą **Strategii działania Banku Spółdzielczego w Jasieńcu na lata 2017 – 2019.**

Ryzyko kredytowe:

Celem strategicznym w zakresie działalności kredytowej jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego oraz portfela inwestycji finansowych, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem kredytowym obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- a) budowa bezpiecznego, zdywersyfikowanego portfela kredytowego,
- b) dokonywanie bezpiecznych inwestycji finansowych,
- c) podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela,
- d) działania organizacyjno-proceduralne.

Ryzyko kredytowe Banku należy rozpatrywać w dwóch aspektach:

- a) ryzyka pojedynczej transakcji,
- b) ryzyka łącznego portfela kredytowego.

Ryzyko pojedynczej transakcji zależy od wysokości możliwej straty i prawdopodobieństwa jej wystąpienia. Ryzyko łączne portfela kredytowego zależne jest od wysokości pojedynczych kredytów, prawdopodobieństwa ich niespłacenia i współzależności między poszczególnymi kredytami lub kredytobiorcami. Im mniejsza jest ta wzajemna zależność (koncentracja) tym mniejsze jest ryzyko wystąpienia sytuacji, w której czynniki powodujące niespłacenie jednego kredytu będą również wpływały na niespłacenie innych, zwiększając w ten sposób łączne ryzyko kredytowe. Metodą zabezpieczenia się przed nadmiernym ryzykiem w działalności kredytowej jest odpowiednio prowadzone zarządzanie ryzykiem zarówno w odniesieniu do pojedynczego kredytu, jak i łącznego zaangażowania kredytowego. Działania zabezpieczające w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji to:

- a) Wdrożenie statystycznych metod oceny zdolności kredytowej dostosowanych do charakterystyki ryzyka poszczególnych grup kredytobiorców, wykorzystujących dane statystyczne np. GUS dotyczące minimum egzystencji lub średniego miesięcznego wynagrodzenia także dane statystyczne pochodzące z międzybankowych baz danych.
- b) wdrożenie metod ograniczających nadmierne zadłużanie się gospodarstw domowych, kredytowanych przez Bank.
- c) zatwierdzenie zasad monitorowania sytuacji ekonomiczno-finansowej oraz zabezpieczeń, ze szczególnym uwzględnieniem zapisów Rekomendacji „T” oraz Rekomendacji „S”,
- d) przeprowadzanie klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenie rezerw zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów,
- e) udzielanie pełnomocnictw do podejmowania decyzji kredytowych na podstawie systemu kompetencji decyzyjnych obowiązujących w Banku
- f) rozdzielenie funkcji związanych z bezpośrednią obsługą klienta (gromadzenie dokumentów, przygotowanie danych do analiz, sporządzanie propozycji klasyfikacji na podstawie monitoringu sytuacji klienta) od oceny ryzyka przez decydentów,
- g) analiza wskaźnika LtV przy kredytach zabezpieczonych hipotecznie,
- h) analiza ilościowa i jakościowa podmiotów wnioskujących o kredyt.

Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczej transakcji kredytowej obejmują procedury, praktyki, mechanizmy kontroli wewnętrznej składające się na metodykę oceny ryzyka kredytowego przed udzieleniem kredytu oraz w trakcie trwania umowy kredytowej.

Stosowane w Banku metodyki oceny zdolności kredytowej określają regulaminy, instrukcje, procedury oraz inne regulacje kredytowe zapewniające standaryzację świadczonych usług oraz ograniczające ryzyko kredytowe.

W stosunku do ekspozycji kredytowych zaliczanych do klasy ekspozycji detalicznych zgodnie z Rozporządzeniem CRR, Bank stosuje ujednolicone zasady oceny zdolności kredytowej, dostosowane do ich charakterystyki ryzyka, określone w „Instrukcji Metodyka oceny zdolności kredytowej osób fizycznych”.

W stosunku do ekspozycji kredytowych zaliczanych do klasy ekspozycji wobec przedsiębiorców obok przyjętych metod oceny zdolności kredytowej, można stosować indywidualne zasady zarządzania.

Zabezpieczenia transakcji kredytowych dokonywane są w stopniu adekwatnym do oceny sytuacji ekonomicznej klienta oraz charakteru i okresu trwania transakcji, z zastosowaniem zasad ustanawiania prawnych form zabezpieczenia wiarygodności. Bank udziela kredyty konsumenckie i zawiera z kredytobiorcami umowy o kredyty konsumenckie z zachowaniem zasad określonych w Ustawie o kredycie konsumenckim. W przypadku udzielania kredytów klientom detalicznym (w rozumieniu rekomendacji T i S) Bank ustala wymagany poziom wskaźnika Dtl opisany w metodyce oceny zdolności kredytowej, uwzględniający minimum egzystencji.

W Banku prowadzony jest systematyczny monitoring sytuacji ekonomicznej kredytobiorców oraz zabezpieczeń, zgodnie z wewnętrznymi regulacjami Banku. Narzędziem monitoringu są arkusze analityczne.

Bank dokonuje wyceny i aktualizacji aktywów i zobowiązań pozabilansowych oraz tworzy rezerwy na ryzyko związane z działalnością banku zgodnie z obowiązującymi ustawami i rozporządzeniami oraz z „Instrukcją monitoringu zabezpieczeń” i „Instrukcją Zasady klasyfikacji i przeglądu ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych” obowiązującymi w Banku.

Zasady bezpiecznego zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego Banku obejmują działania polegające na:

- 1) dywersyfikacja kredytów,
- 2) pozyskiwanie do współpracy klientów o dobrej sytuacji ekonomicznej, sprawdzonej reputacji, dobrze współpracujących w Banku.
- 3) tworzenie, weryfikacja i analiza wykonania limitów koncentracji zaangażowań i dużych zaangażowań,
- 4) opracowanie systemu informacji zarządczej w zakresie działalności kredytowej,
- 5) analiza rynku, w tym rynku nieruchomości,
- 6) wykorzystanie baz danych, dotyczących zadłużenia gospodarstw domowych (np. BIK).
- 7) ocena jakości portfela kredytowego oraz wskaźnika pokrycia rezerwami kredytów zagrożonych,
- 8) analiza wpływu bancassurance na ryzyko kredytowe.

Podstawowa analiza ryzyka portfela kredytowego jest przeprowadzana co najmniej raz w miesiącu, po zakończeniu miesiąca, w odniesieniu do realizacji podstawowych wskaźników charakteryzujących ryzyko. Miesięcznej analizie poddawane są w szczególności takie elementy jak: struktura portfela kredytowego, struktura i dynamika kredytów zagrożonych, wynik z tytułu rezerw celowych.

W Banku dokonuje się pomiaru i oceny ryzyka portfela kredytowego i profilu ryzyka kredytowego w cyklach miesięcznych, na podstawie raportów sporządzonych przez Komórkę monitorującą ryzyko. Raporty dotyczące: koncentracji branżowej, adekwatności kapitałowej, ekspozycji przeterminowanych, koncentracji zabezpieczeń, kredytów zabezpieczonych hipotecznie, analizę detalicznych ekspozycji zawierają zastawienia liczbowe oraz ich interpretację z rekomendacją dalszych działań. Analiza miesięczna i kwartalna opracowywana jest i przedkładana Zarządowi, Komitetowi Audytu oraz Radzie Nadzorczej Banku, zgodnie z obowiązującą w Banku Instrukcją sporządzania informacji zarządczej.

Dane analityczne stanowiące źródło analizy ryzyka portfela kredytowego pobierane są z systemu operacyjnego oraz innych systemów wspomagających. Każdorazowo po zaimportowaniu danych do systemu informatycznego i wygenerowaniu raportów, przeprowadzana jest kontrola ich zgodności ze sprawozdawczością Banku za analizowany okres oraz kontrola spójności z poprzednimi okresami sprawozdawczymi.

Badanie ryzyka łącznego portfela kredytowego Banku obejmuje:

1. analizę ilościową i wartościową portfela,
2. analizę wskaźnikową,
3. ocenę realizacji limitów zaangażowań,
4. analizę jakościową portfela,
5. analizę wrażliwości Banku na wystąpienie sytuacji skrajnej.

W celu dywersyfikacji ryzyka kredytowego, w tym ryzyka koncentracji Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające jego poziom. Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość zatwierdza Zarząd Banku po zaopiniowaniu przez Komitet Zarządzania Ryzykami. Wysokość limitów jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku. Wysokość limitów koncentracji jest weryfikowana co najmniej raz w roku w trakcie przeglądu zarządczego procedur w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym. Limity

określające jednostkowe zaangażowanie danego klienta są monitorowane w momencie udzielania kredytu oraz podczas monitoringu sytuacji klienta po udzieleniu kredytu przez pracownika kredytowego prowadzącego dokumentację danego klienta. Limity jednostkowe określone w ustawie Prawo bankowe (w Rozporządzeniu UE) są nieprzekraczalne.

Każdy przypadek przekroczenia limitów jednostkowych jest sygnalizowany osobie kierującej komórką udzielającą kredyty, a następnie Prezesowi Zarządu nadzorującemu ryzyko kredytowe w Banku.

Powyższe działania pozwalają mierzyć, kontrolować i monitorować profil ryzyka kredytowego, występującego w działalności Banku. Gdy ryzyko występujące w portfelu kredytowym okazuje się nieakceptowane, Zarząd Banku, Kierownicy jednostek i komórek organizacyjnych Banku stosują następujące rozwiązania:

- 1) ograniczanie kwoty zaangażowania poprzez wprowadzenie ostrzejszych limitów na kredyty udzielane określonym kredytobiorcom, na duże zaangażowania kredytowe lub na pewne rodzaje kredytów o wysokim stopniu zbadanego ryzyka,
- 2) ograniczanie skali całej akcji kredytowej Banku lub w odniesieniu do wybranych jednostek Banku,
- 3) zwiększenie poziomu zabezpieczeń,
- 4) restrukturyzowanie zadłużenia,
- 5) doskonalenie standardów kredytowych i systemu kontroli wewnętrznej, opracowanie odpowiednich procedur wewnętrznych,
- 6) podejmowanie innych zindywidualizowanych działań, zależnych od skali i rodzaju stwierdzonego zagrożenia.

Ryzyko płynności

Ryzyko płynności to zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat. Celem procesu zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie możliwości realizowania zobowiązań na bazie dziennej, zdolności do utrzymania płynności w krótkim, średnim i długim okresie zarówno w normalnych warunkach, jak i w przypadku wystąpienia zdarzeń kryzysowych – tak na poziomie Banku, jak i rynku – ograniczających dostęp do zabezpieczonych i niezabezpieczonych źródeł finansowania.

Do celów strategicznych w zakresie zarządzania ryzykiem płynności należy:

- 1) Pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych. Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem płynności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):
  - a) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych,
  - b) podejmowanie działań (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej,
  - c) utrzymanie nadzorczych miar płynności.
- 2) Odpowiednia struktura aktywów:
  - a) realizacja strategii zarządzania płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku,
  - b) zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością złotową i walutową, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku,
  - c) struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów:
    - płynności,
    - bezpieczeństwa,
    - rentowności.
  - d) istotnym warunkiem utrzymania płynności w przyszłości jest zarządzanie płynnością długoterminową. Bank bada strukturę pasywów długoterminowych powiązaną ze strukturą

aktywów długoterminowych i ustala limity zaangażowania w aktywa długoterminowe, określone w Instrukcji zarządzania ryzykiem płynności.

- 3) Budowa stabilnej bazy depozytowej:
  - a) Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, gdzie głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych, ludności i budżetu.
  - b) celem Banku jest wydłużenie średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów, tak aby Bank mógł otwierać, po stronie aktywnej, pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym. Bank będzie dążył do takiego konstruowania produktów depozytowych, aby było to optymalne pod kątem ryzyka płynności. Zarządzanie bazą depozytową Banku poprzez przyjęty limit koncentracji zakłada ograniczenia w zakresie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania.
  - c) Bank bada zachowania rynku, w tym poziom cen w celu utrzymania konkurencyjnej oferty.
  - d) Bank prowadzi aktywną politykę cenową (polityka stóp procentowych) zapewniającą pozyskanie depozytów.
  - e) Bank prowadzi działania marketingowe (w tym działania inicjowane w ramach Zrzeszenia) opisane w Strategii działania oraz w Założeniach do planu, mające na celu zwiększanie bazy depozytowej.
- 4) Utrzymanie nadzorczych miar płynności:
  - a) z punktu widzenia zarządzania płynnością Banku najważniejsza jest analiza poziomu płynności w ujęciu krótko- i średnioterminowym. W celu posiadania pełnej oceny strukturalnej posiadanych aktywów i pasywów dokonuje się analizy w poszczególnych przedziałach czasowych,
  - b) Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez stosowanie systemu limitów oraz odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów,
  - c) Bank dokonuje identyfikacji wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności. W zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia utraty płynności Bank postępuje według określonych procedur awaryjnych,
  - d) Bank systematycznie bada i przestrzega nadzorczych miar płynności określonych w z unijnym pakiecie CRDIV/CRR i odpowiedniej uchwale Komisji Nadzoru Finansowego,
  - e) Bank może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający. Po stronie aktywnej są to przede wszystkim rachunki bieżące i lokaty terminowe, które charakteryzują się wysoką płynnością. Po stronie pasywnej jest to kredyt w rachunku bieżącym, lokaty płynnościowe oraz inne kredyty celowe oferowane przez Bank Zrzeszający. Płynne finansowanie swoich klientów Bank może prowadzić poprzez system współfinansowania konsorcjalnego z Bankiem Zrzeszającym. Celem poprawy płynności, Bank może przeprowadzać z Bankiem Zrzeszającym transakcje sprzedaży wierzytelności.

Bank zarządza płynnością w tym:

- 1) analizuje niedopasowanie terminów płatności,
- 2) ustala i zapewnia możliwość pozyskania odpowiedniego finansowania, a także koszt pozyskania odpowiednich środków,
- 3) zarządza odpowiednimi aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi we wszystkich horyzontach czasu tzn. śróddziennym, krótkoterminowym, średnioterminowym, długoterminowym.

Bank działa w ramach Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, co gwarantuje bezpieczeństwo w obszarze płynności.

Ryzyko stopy procentowej

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest:

- 1) utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą. Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem stopy procentowej obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):
  - a) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych w celu ograniczania ryzyka bazowego oraz ryzyka przeszacowania,
  - b) podejmowanie odpowiedniej polityki cenowej (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz

- dochodowego portfela kredytowego w celu wypracowania odpowiednich marż,
- c) codzienna realizacja polityki stóp procentowej w procesie sprzedaży produktów bankowych;
- 2) zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową poprzez:
- a) kształtowanie oprocentowania aktywów i pasywów,
  - b) wydłużanie aktywów bądź pasywów poprzez szersze zastosowanie instrumentów o stałej stopie procentowej,
  - c) skracanie aktywów bądź pasywów poprzez zwiększanie udziału instrumentów o zmiennej stopie procentowej,
  - d) zmianę długości zapadalności aktywów o oprocentowaniu stałym,
  - e) zwiększenie liczby umów z klauzulą możliwej zmiany oprocentowania,
  - f) zmniejszeniu lub zwiększeniu zaangażowania w aktywach mniej wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
  - g) zmianę strategii kredytowej;

Bank podejmuje następujące działania:

- 1) prowadzi monitoring kształtowania się najważniejszych rynkowych stóp procentowych,
- 2) analizuje kształtowanie się oprocentowania własnych produktów bankowych na tle stóp rynkowych oraz oferty konkurencyjnych banków i instytucji kredytowych na lokalnym rynku usług finansowych,
- 3) zarządza poszczególnymi grupami aktywów i pasywów w taki sposób, aby zapewnić realizację optymalnej, w danych warunkach, wysokości marży odsetkowej Banku,
- 4) przeprowadza testy warunków skrajnych, tj. analizuje wpływ szokowych zmian stóp procentowych (tj. o 200 punktów bazowych) na wynik finansowy.

Ryzyko walutowe:

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie skutków narażenia Banku oraz Klientów na nieoczekiwane zmiany kursów walut.

Cel ten jest realizowany w oparciu o poniższe cele pośrednie:

- 1) zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych minimalizując związane z nim ryzyko;
- 2) podstawowym celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nie przekraczającej 2% uznanego kapitału, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe;
- 3) Strategią Banku jest prowadzenie konserwatywnej polityki w zakresie ryzyka walutowego, tzn. kształtowanie pozycji w granicach nie wiążących się z koniecznością utrzymywania wymogu kapitałowego, zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE. Należy podkreślić, że takie podejście nie ogranicza w żaden sposób rozwoju wolumenu transakcji walutowych oferowanych klientom Banku;
- 4) Bank przykładą szczególną uwagę do rozwoju operacji z klientami i prowadzi ciągłe prace nad rozszerzeniem zakresu i udoskonaleniem oferty produktów i usług. Działania swoje opiera w szczególności na uelastycznieniu oferty produktowej, pozwalającej na lepsze zaspokojenie indywidualnych potrzeb klientów adekwatnie do sytuacji rynkowej;
- 5) zgodnie z profilem biznesowym Banku oraz strukturą jego bazy klientów, szczególny nacisk położono na dopasowywanie oferty produktowej i kanałów zawierania transakcji do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących wymianę handlową z zagranicą;
- 6) w ramach stosowanej polityki ograniczania ryzyka Bank dąży do utrzymywania maksymalnie zrównoważonej pozycji walutowej;
- 7) poziom ryzyka walutowego w działalności Banku z tytułu ryzyka kursowego ograniczony jest poprzez limity maksymalnej pozycji walutowej.
- 8) limity z zakresu ryzyka walutowego uchwała Zarząd Banku;
- 9) Monitoring wykorzystania limitów w zakresie ryzyka walutowego realizowany jest przez stanowisko zarządzania ryzykami i analiz z zachowaniem niezależności oceny ryzyka od działalności, która to ryzyko generuje;
- 10) pomiar ryzyka walutowego dokonywany jest codziennie. Do wyliczenia ryzyka walutowego wyznaczane są pozycje walutowe dla poszczególnych walut oraz pozycja całkowita dla wszystkich walut łącznie, przeliczone na PLN po kursie średnim NBP. Wyliczenia pozycji dokonywane są zgodnie z obowiązującymi wytycznymi Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz Komisji Nadzoru Finansowego;

- 11) Bank zakłada, że skala działalności walutowej będzie nie znacząca, tj. udział obrotów walutowych w obrotach ogółem Banku nie przekroczy 5%.

Ryzyko operacyjne:

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności w Banku jest ograniczanie ryzyka występowania strat operacyjnych oraz dążenie do ich minimalizowania.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) określenie podstawowych procesów niezbędnych do zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- 2) prowadzenie i analiza rejestru incydentów i strat z tytułu ryzyka operacyjnego (w tym zawarte są straty z tytułu ryzyka braku zgodności),
- 3) opracowanie ogólnych zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasady identyfikacji, oceny, monitorowania, zabezpieczania i transferu ryzyka operacyjnego,
- 4) zarządzanie kadrami,
- 5) określenie docelowego profilu ryzyka operacyjnego, uwzględniającego skalę i profil ryzyka operacyjnego obciążającego Bank,
- 6) zdefiniowanie tolerancji/apetytu banku na ryzyko operacyjne, w tym wartości progowe sum strat danej klasy zdarzeń w określonym horyzoncie czasowym, oraz określone działania, które bank będzie podejmował w przypadkach, gdy wartości te zostaną przekroczone,
- 7) przyjęcie założeń dla systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym.

1. **Rada Nadzorcza:** zatwierdza docelowy profil ryzyka operacyjnego oraz tolerancję / apetyt na ryzyko, zawarte w Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada zapewnia, że członkowie Zarządu posiadają odpowiednią wiedzę i kwalifikacje, zapewniające realizację strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym. Rada dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku. W tym celu Zarząd Banku raz na kwartał przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka operacyjnego, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, jego skutków i metod zarządzania ryzykiem operacyjnym. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Nadzorcza zatwierdza dokumenty strategiczne w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku oraz strukturę organizacyjną powołaną w celu zarządzania tym ryzykiem.
2. **Zarząd Banku** odpowiada za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację, polityk oraz regulaminów i instrukcji w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, wprowadza strukturę organizacyjną w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym, zapewnia zasoby niezbędne do skutecznego zarządzania ryzykiem operacyjnym, przedkłada Radzie Nadzorczej okresową informację na temat narażenia Banku na ryzyko operacyjne. Zarząd Banku wprowadza wartości progowe akceptowanego poziomu ryzyka operacyjnego.
3. **Komitet Zarządzania Ryzykami** na podstawie wartości KRI oraz na podstawie wyników prac analitycznych prowadzonych na Stanowisku Zarządzania Ryzykami i Analiz ocenia poziom ryzyka operacyjnego w skali Banku, rekomenduje Zarządowi Banku wartości progowe akceptowanego poziomu ryzyka operacyjnego, ocenia skalę zagrożenia w sytuacjach kryzysowych i rekomenduje Zarządowi Banku podejmowanie działań ograniczających skutki zrealizowanego ryzyka operacyjnego, inicjuje działania zmierzające do optymalizacji procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku.
4. **Główny Księgowy** jest koordynatorem systemu AZRO, służącego do rejestracji zdarzeń ryzyka operacyjnego, jest właścicielem bazy zarejestrowanych zdarzeń operacyjnych, jest odpowiedzialny za jakość danych zarejestrowanych w wymienionej bazie.
5. **Stanowisko ds. zarządzania ryzykami i analiz** opracowuje i aktualizuje metodyki zarządzania ryzykiem operacyjnym określonej przez system aktów normatywnych definiujących proces zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz sposoby realizowania tego procesu. Inicjuje wprowadzanie oraz rozwijanie narzędzi wspomagających zarządzanie ryzykiem operacyjnym. Prowadzi analizy profilu i monitorowanie poziomu ryzyka operacyjnego Banku. Opracowuje standardowe analizy i raporty dla potrzeb Komitetu Zarządzania Ryzykami i kierownictwa jednostek i komórek organizacyjnych Banku oraz inne wskazane przez Radę Nadzorczą, Zarząd Banku lub

Komitet Zarządzania Ryzykami, a także sprawozdania wynikające z obowiązku informacyjnego wobec uprawnionych instytucji zewnętrznych.

6. **Stanowisko audytu wewnętrznego** ma za zadanie kontrolę i ocenę sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Stanowisko audytu wewnętrznego dostarcza obiektywnej oceny, adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym w tym ocenia zgodność działań wszystkich jednostek i komórek (w tym komórki ds. ryzyka) z polityką Banku oraz innymi regulacjami wewnętrznymi i przepisami prawa. Zadania stanowiska audytu wewnętrznego wykonuje Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
7. **Inne jednostki i komórki organizacyjne Banku**
- 1) Kierownictwo jednostek oraz komórek organizacyjnych Banku na podstawie wyników analiz poziomu ryzyka operacyjnego zarządza ryzykiem operacyjnym podległych jednostek. Oznacza to, że Kierownictwo w zakresie swoich kompetencji podejmuje działania ograniczające potencjalne zagrożenia w obszarze ryzyka operacyjnego oraz łagodzące negatywne skutki zrealizowania tego ryzyka.
  - 2) Kierownictwo jednostek oraz komórek organizacyjnych Banku wspiera Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz w identyfikowaniu profilu ryzyka operacyjnego Banku poprzez udzielanie informacji o głównych potencjalnych zagrożeniach operacyjnych w ich obszarach odpowiedzialności. Informacje te są przekazywane w trybie oraz w sposób określony przez Głównego Księgowego Banku i przyjęty przez Zarząd Banku w formie Uchwały.
  - 3) Pracownicy wszystkich jednostek i komórek organizacyjnych Banku wyznaczeni przez swoich przełożonych zobowiązani są do przekazywania informacji o incydentach i zdarzeniach operacyjnych w trybie określonym odrębnym aktem normatywnym Banku regulującym sposób gromadzenia wymienionych danych.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku przebiega w następujących etapach:

- 1) Identyfikacja ryzyka operacyjnego,
- 2) Pomiar poziomu ryzyka operacyjnego,
- 3) Limitowanie ryzyka operacyjnego,
- 4) Monitorowanie ryzyka operacyjnego,
- 5) Raportowanie ryzyka operacyjnego,
- 6) Redukowanie ryzyka operacyjnego.

Informacja o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w okresie od 01.01.2019r. do 31.12.2019r.

w tys. zł

Rodzaje / kategorie ryzyka operacyjnego	Suma strat brutto	transfer ryzyka	Suma strat faktycznie poniesionych przez Bank
1. Oszustwa zewnętrzne	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
2. Oszustwa wewnętrzne	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
3. Polityka kadrowa i bezpieczeństwo w miejscu pracy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
4. Klienci, produkty i praktyki biznesowe	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
5. Uszkodzenia aktywów	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
6. Zakłócenia działalności i błędy systemów	1	0	1
7. Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami	0,5	0	0,5

Bank podejmuje działania przeciwdziałające ryzyku odpowiednio do wyników oceny tego ryzyka. Do podstawowych metod ograniczania ryzyka operacyjnego należą:

- a) modyfikowanie wewnętrznych aktów normatywnych w aspekcie redukcji ryzyka operacyjnego do poziomu akceptowalnego,
- b) szkolenia i prowadzenie innych działań edukacyjnych wobec pracowników i klientów, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień związanych z bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego i bezpieczeństwem korzystania z elektronicznych kanałów dostępu,

- c) rozszerzone monitorowanie ryzyka operacyjnego w sytuacjach stwarzających realne zagrożenie przekroczenia wartości progowych akceptowanego poziomu ryzyka operacyjnego,
- d) przenoszenie odpowiedzialności (outsourcing),
- e) zabezpieczenia fizyczne ludzi, pomieszczeń, sprzętu, dokumentów i informacji.

Do podstawowych metod łagodzenia skutków zrealizowania ryzyka operacyjnego należą:

- zabezpieczenia finansowe (ubezpieczenia),
- plany awaryjne.

Bank nie odnotował znaczących zdarzeń ryzyka operacyjnego w 2019r.

Celem strategicznym w zakresie systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa, jako istotnego elementu ryzyka operacyjnego, jest:

- 1) wzrost efektywności Banku poprzez wykorzystanie technologii teleinformatycznych dla usprawnienia funkcjonowania poszczególnych obszarów Banku ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb biznesowych, klientów oraz zagwarantowaniem odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego i ciągłości usług teleinformatycznych.;
- 2) utrzymanie biznesowej ciągłości działania infrastruktury teleinformatycznej i systemowej wspierającej główną działalność statutową Banku;
- 3) rozwój krytycznych systemów teleinformatycznych Banku poprzez wdrażanie nowych funkcjonalności uwzględniających wymagania prawne, rynkowe i biznesowe;
- 4) zagwarantowanie odpowiedniego poziomu obsługi jednostek organizacyjnych Banku poprzez współpracę w zakresie rozwoju systemów i dostosowanie ich do aktualnych potrzeb Klientów;
- 5) współpraca obszaru IT ze Stanowiskiem Zarządzania Ryzykami i Analiz oraz jednostkami biznesowymi Banku na zasadach określonych przez Zarząd Banku;
- 6) zagwarantowanie odpowiedniego poziomu obsługi Klientów Banku poprzez wdrożenie bezpiecznych i nowoczesnych rozwiązań informatycznych;
- 7) zwiększenie bezpieczeństwa teleinformatycznego poprzez bieżący monitoring pracy sieci i cykliczne testy bezpieczeństwa IT;
- 8) rozbudowa funkcjonalności Zapasowego Centrum Przetwarzania Danych i lokalizacji zapasowej dla pracowników realizujących procesy krytyczne;
- 9) usprawnienie funkcjonowania procesu wsparcia użytkowników wewnętrznych systemów informatycznych Banku w zakresie obsługi zgłoszeń i incydentów;
- 10) monitorowanie ryzyka związanego z obszarem teleinformatycznym i wdrażanie odpowiednich zabezpieczeń;
- 11) realizacja w ramach Zrzeszenia wspólnej polityki handlowej i marketingowej przy użyciu coraz to nowszych kanałów dystrybucji produktów bankowych.

Ryzyko wyniku finansowego:

Celem strategicznym w zakresie ryzyka wyniku finansowego jest wypracowanie takiej wielkości zysku, który zagwarantuje stały wzrost funduszy własnych, dostosowany do poziomu podejmowanego ryzyka.

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka wyniku finansowego jest uzyskanie zmienności wyniku zgodnego z założonym apetytem na ryzyko ważonym poprzez:

- a) zrealizowany poziom wyniku wynikający z założonych planów +/- 20%,
- b) wskaźnik C/I na poziomie zbliżonym do grupy rówieśniczej podobnych Banków,
- c) wielkość funduszy własnych w zakresie kapitału T1 zapewniająca spełnienie wymagań regulacyjnych.

Realizacja celu dokonywana jest poprzez:

- a) właściwy podział zadań i organizację procesów zarządzania ryzykiem wyniku finansowego,
- b) nadzór nad efektywnością procesów zarządzania ryzykiem wyniku finansowego i poziomem ryzyka.

Polityka w zarządzaniu ryzykiem wyniku finansowego obejmuje:

- a) definicję ryzyka wyniku finansowego,
- b) pożądany/akceptowalny poziom ryzyka wyniku finansowego,
- c) identyfikację zagrożeń dla wyniku finansowego,
- d) ogólne zasady zarządzania ryzykiem wyniku finansowego,
- e) zasady dokonywania testów warunków skrajnych,
- f) organizację zarządzania ryzykiem wyniku finansowego,

- g) założenia do systemu kontroli wewnętrznej,
- h) zakres odpowiedzialności w procesie zarządzania ryzykiem wyniku finansowego.

Podział zadań i organizacja procesów zarządzania ryzykiem wyniku finansowego realizuje następujące zasady:

- a) rozdzielenie obszarów operacyjnych odpowiedzialnych za przeprowadzanie transakcji mających wpływ na ryzyko wyniku finansowego od odpowiedzialnych za monitorowanie i kontrolowanie ryzyka,
- b) rozdzielenie odpowiedzialności w zakresie nadzoru nad obszarami operacyjnymi odpowiedzialnymi za przeprowadzanie transakcji mających wpływ na ryzyko wyniku finansowego oraz odpowiedzialnych za monitorowanie i kontrolowanie ryzyka wyniku finansowego na szczeblu Zarządu,
- c) formalnie określony proces identyfikacji, pomiaru i oceny ryzyka wyniku finansowego w tym system limitów wewnętrznych i monitoringu ich przestrzegania, dokonywanie testów warunków skrajnych.

Nadzór nad efektywnością procesów zarządzania ryzykiem wyniku finansowego i poziomem ryzyka obejmuje:

- a) nadzór Zarządu nad realizacją Polityki w zarządzaniu ryzykiem wyniku finansowego,
- b) system kontroli wewnętrznej w zakresie zarządzania ryzykiem wyniku finansowego,
- c) systemu informacji zarządczej w zakresie ryzyka wyniku finansowego,
- d) regularne przeglądy, weryfikację i ocenę systemu zarządzania ryzykiem wyniku finansowego (w tym mechanizmów i procedur kontroli wewnętrznej) pod kątem jego skuteczności oraz adekwatności do profilu ryzyka Banku.

Ryzyko kapitałowe:

Poziom funduszy własnych Banku powinien być dostosowany (adekwatny) do skali, złożoności i profilu ryzyka Banku.

Podstawowym celem strategicznym w zakresie adekwatności kapitałowej jest budowa odpowiednich funduszy własnych, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiągnięciu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie adekwatnością kapitałową obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zwiększanie wysokości funduszy własnych,
- 2) zapewnienie odpowiedniego poziomu kapitałów Tier I, Tier podstawowy I i TIER II,
- 3) odpowiednie kształtowanie struktury bilansu Banku w celu utrzymania planowanego poziomu wymogów kapitałowych, dostosowanych do wymagań Rozporządzenia 575/2013 UE,
- 4) zarządzanie ryzykiem bankowym.

Poziom funduszy własnych:

- 1. Bank jest zobowiązany utrzymywać Kapitał założycielski w wysokości nie niższej niż równowartość 1 000 000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu sprawozdawczym.
- 2. Bank jest zobowiązany do utrzymywania sumy funduszy własnych na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:
  - 1) suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitów i naruszenia innych norm określonych w ustawie Prawo bankowe, powiększonych o bufory kapitału (bezpieczeństwa i antycykliczny), z uwzględnieniem okresów przejściowych określonych w pakiecie CRD IV / CRR.
  - 2) oszacowana przez bank kwota, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka (kapitał wewnętrzny), powiększona o bufory kapitału (bezpieczeństwa i antycykliczny), z uwzględnieniem okresów przejściowych określonych w pakiecie CRD IV / CRR.

3. Bank jest zobowiązany do utrzymywania łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) na poziomie co najmniej 13,50%, oraz współczynnika kapitału TIER 1 (T1) na poziomie nie niższym niż 11,50%.
4. W przypadku obniżenia łącznego wskaźnika kapitałowego poniżej poziomu 13,50%, Bank przeprowadza szczegółową analizę wymogów kapitałowych kształtujących poziom łącznego wskaźnika kapitałowego oraz podejmuje działania ograniczające poszczególne rodzaje ryzyka.
5. Bank jest zobowiązany do przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji procesu szacowania i utrzymania kapitału wewnętrznego nie rzadziej niż raz do roku, w celu zapewnienia, że proces ten jest kompleksowy i odpowiedni do charakteru, skali i złożoności działalności Banku.
6. Niezależnie od rocznych przeglądów, proces szacowania kapitału wewnętrznego jest odpowiednio dostosowywany w szczególności w sytuacji pojawienia się nowych rodzajów ryzyka, znaczących zmian w strategii i planach działania oraz środowisku zewnętrznym, w którym działa Bank.
7. Bank dostosowuje strategię i politykę budowy funduszy własnych do wymagań pakietu CRD IV / CRR. Bank spełnia normy kapitałowe określone w pakiecie CRD IV / CRR .
8. W celu utrzymania wskaźników kapitałowych na wymaganym poziomie Bank podejmuje następujące działania:
  - 1) wzrost funduszu zasobowego z tytułu odpisu z zysku w kolejnych latach,
  - 2) analiza zasad tworzenia wymogów kapitałowych,
  - 3) zmiana struktury aktywów pod kątem wag ryzyka,
  - 4) zmiana struktury aktywów na bardziej dochodowe,

Ww. działania mają za zadanie osiągnięcie wskaźników kapitałowych zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą.

Budowa funduszy własnych:

1. Podstawowym źródłem budowy funduszy własnych jest wynik finansowy.
2. Wieloletni plan budowy funduszy własnych (cele kapitałowe, oczekiwana wielkość kapitałów, polityka dywidendowa) Bank ujmuje w zatwierdzanej przez Radę Nadzorczą Strategii działania, natomiast szczegółowe zamierzenia w tym zakresie ujęte są w Polityce kapitałowej.
3. Bank analizuje wpływ wystąpienia warunków skrajnych (spadek funduszy, wzrost wymogów kapitałowych) na wskaźnik kapitałowy i na podstawie tych analiz opracowuje i weryfikuje plany awaryjne w zakresie adekwatności kapitałowej.
4. Bank wykorzystuje testy warunków skrajnych do określania buforu kapitału w postaci nadwyżki ponad wymagalny minimalny wskaźnik kapitałowy oraz w postaci określonych w Polityce kapitałowej planów awaryjnych zwiększenia funduszy własnych.
5. Bank w rocznych planach finansowych i gospodarczych oraz w planach perspektywicznych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez Bank funduszy własnych.
6. Strategia kształtowania funduszy własnych podlega analizie pod względem jej dostosowania do aktualnej sytuacji Banku po zakończeniu każdego roku kalendarzowego.
7. Wieloletni plan funduszy własnych zawarty jest w Strategii działania Banku.
8. Bank dąży do kształtowania zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla bieżącej i przyszłej adekwatności kapitałowej banku.
9. W celu ograniczenia zagrożeń, o których mowa w ust. 4, w Banku ustalone są odpowiednie limity dotyczące inwestycji kapitałowych w podmiotach finansowych.
10. Bank w planach finansowych i gospodarczych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi banku, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez bank funduszy własnych banku, które winny być dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania oraz wyliczeń dotyczących dodatkowych wymogów kapitałowych.

Wymogi kapitałowe:

1. Bank tworzy minimalne wymogi kapitałowe na ryzyka ujęte w Rozporządzeniu UE.
2. Bank analizuje inne istotne rodzaje ryzyka, na które tworzy dodatkowe wymogi kapitałowe.
3. W Polityce kapitałowej Bank określa limity alokacji kapitału z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, dostosowane do skali, złożoności i poziomu ryzyka występującego w Banku.

4. Analizie poddaje się przestrzeganie ww. limitów, a każde przekroczenie jest sygnalizowane Radzie Nadzorczej wraz z informacjami na temat podjętych działań w celu uniknięcia takiej sytuacji w przyszłości.
5. Bank dokonuje okresowego przeglądu procesu szacowania wymogów wewnętrznych. Wyniki przeglądu są prezentowane Radzie Nadzorczej, która dokonuje oceny adekwatności kapitałowej.
6. Bank dąży do kształtowania jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach (akcje i udziały, zobowiązania podporządkowane, dopłaty na rzecz spółek prawa handlowego) tak, aby nie stanowiło ono więcej niż 10% uznanych kapitałów Banku (z wyjątkiem zaangażowania w Banku Zrzeszającym, który jest członkiem Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia) oraz 10% funduszy własnych tych podmiotów.
7. Ustalane przez Bank plany w zakresie kapitału wewnętrznego oraz poziomu wyznaczonego wewnętrznego wymogu kapitałowego są dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w Banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania.

Zarządzanie ryzykami:

1. Bank podejmuje ryzyko na poziomie zapewniającym utrzymanie łącznego wskaźnika kapitałowego na poziomie nie niższym niż 13,50%, zgodnie ze wskazaniem KNF oraz współczynnika kapitału Tier I na poziomie 11,50%.
2. W cyklach co najmniej rocznych Bank dokonuje weryfikacji istotności ryzyk, uwzględniając kryteria ilościowe i jakościowe.
3. Bank tworzy procedury zarządzania ryzykami istotnymi w Banku, zatwierdzone przez Zarząd Banku.
4. Procedury zawierają zapisy dotyczące przekształcania miar ryzyka na wymogi kapitałowe.
5. Bank podejmuje ryzyko odpowiednio do posiadanych funduszy własnych.

Długofalowe cele kapitałowe:

1. Realizacja celów kapitałowych odbywa się poprzez podejmowanie decyzji kapitałowych z zakresu struktury finansowania, podziału zysku oraz polityki dywidendowej.
2. Bank przyjmuje następujące długoterminowe cele kapitałowe:
  - 1) dąży do posiadania funduszy własnych banku zapewniających utrzymanie łącznego wskaźnika kapitałowego na poziomie co najmniej 13,50%;
  - 2) dąży do uzyskania następującej struktury funduszy podstawowych:
    - a) fundusz udziałowy: maksimum 30%,
    - b) fundusz zasobowy i rezerwy łącznie: minimum 70%;
  - 3) przeznacza co najmniej 70% wypracowanego zysku rocznego netto na zwiększenie funduszy własnych banku; poziom odpisów z zysku jest uwarunkowany m.in.:
    - a) strategią rozwoju banku,
    - b) bieżącą adekwatnością kapitałową banku,
    - c) zmiennością wyniku finansowego netto,
    - d) obecną i przewidywaną sytuacją makroekonomiczną,
    - e) funkcjonowaniem w ramach Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia;
  - 4) dąży do uzyskania takiej struktury funduszu udziałowego, aby suma znaczących pakietów udziałów, czyli pakietów przekraczających 5% funduszu udziałowego, nie przekroczyła 30% funduszu udziałowego Banku;
  - 5) dąży do uzyskania zaangażowania kapitałowego w akcje Banku Zrzeszającego na poziomie maksymalnie 12% uznanego kapitału banku;
  - 6) ogranicza zaangażowanie kapitałowe w kapitałowe instrumenty finansowe, które nie są kwotowane na aktywnych rynkach do poziomu maksymalnie 10% uznanych kapitałów banku.

Organizacja zarządzania ryzykiem

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

1. Rada Nadzorcza,
2. Komitet Audytu,
3. Zarząd,

4. Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem – Prezes Zarządu
5. Komitet Zarządzania Ryzykami,
6. Komórka monitorująca ryzyko,
7. Audyt wewnętrzny (realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony),
8. Pozostali pracownicy Banku.

Bank zapewnia niezależność działalności operacyjnej, która generuje ryzyko od niezależnej oceny ryzyka, przeprowadzanej przez Zespół Zarządzania Ryzykami.

System kontroli ryzyka stanowi znaczący element systemu zarządzania bankiem i obejmuje:

1. adekwatny proces identyfikacji i oceny poszczególnych rodzajów ryzyka,
2. zasady strategii, polityki, procedury, instrukcje, metodologie,
3. adekwatne systemy informacji zarządczej,
4. proces regularnego przeglądu i oceny zgodności działania Banku z zasadami polityki/strategii oraz procedurami.

2. Adekwatności systemu zarządzania ryzykiem oraz ogólny profil ryzyka

Zarząd Banku oświadcza, że funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest adekwatny do skali oraz złożoności prowadzonej przez Bank działalności.

Profil ryzyka Banku, w ujęciu ilościowym Bank określa poprzez wskazanie udziału kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka w funduszach własnych.

Na datę sporządzenia informacji profil ryzyka Banku przedstawiał się następująco:

<i>Rodzaj ryzyka</i>	<i>Wartość % w stosunku do funduszy własnych</i>
Ryzyko kredytowe	44,38
Ryzyko operacyjne	5,70

3. Liczba stanowisk dyrektorskich członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Jasieńcu nie sprawują funkcji w zarządzie lub radzie nadzorczej innego podmiotu.

4. Polityka wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku, strategia zróżnicowania wyboru, informacja o odpowiedniości

W roku 2019 w Banku obowiązywały:

1. „Polityka oceny odpowiedniości kandydatów na Członków Zarządu, Członków Zarządu oraz Zarządu w Banku Spółdzielczym w Jasieńcu” zatwierdzona Uchwałą nr 30/2019 Rady Nadzorczej Banku z dnia 15.05.2019 r.,
2. „Polityka oceny odpowiedniości kandydatów na Członków Rady Nadzorczej, Członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Jasieńcu” zatwierdzona Uchwałą nr 3/2019 Zebrania Przedstawicieli z dnia 25.06.2019 r.,
3. „Polityka zróżnicowania członków organu zarządzającego oraz personelu w Banku Spółdzielczym w Jasieńcu” zatwierdzona Uchwałą nr 31/2019 Rady Nadzorczej z dnia 15.05.2019 r.

5. Informacja o Komitetach powołanych w Banku

W Banku funkcjonują następujące komitety, pełniące rolę doradczą w zarządzaniu ryzykiem:

- Komitet Zarządzania Ryzykami, który spotyka się w miarę potrzeb jednak nie rzadziej niż raz w miesiącu.
- Komitet Audytu, wyłoniony z Rady Nadzorczej, który spotyka się w terminach ustalonych przez Przewodniczącego Komitetu Audytu, nie rzadziej niż 4 razy w roku.

6. System przepływu informacji w zakresie ryzyka stosowany w Banku

System przepływu informacji w zakresie ryzyka dotyczy głównie istotnych rodzajów ryzyka i odbywa się zgodnie z „Instrukcją sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Jasieńcu”.

W ramach informacji zarządczej z obszaru każdego ryzyka sprawozdawane są:

- wyniki pomiaru ryzyka, w tym wyniki testów warunków skrajnych,
- informacja o realizacji przyjętych w Banku celów strategicznych (tolerancji / apetytu na ryzyko) oraz pozostałych limitów,
- wyniki kontroli zewnętrznych i wewnętrznych,
- wnioski dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Raporty z zakresu poszczególnych rodzajów ryzyka pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych;
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka,
- 5) ocenę skuteczności i adekwatności zarządzania ryzykiem.

Co do zasady raporty dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością przynajmniej miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością przynajmniej kwartalną.

III. Fundusze własne

1. Budowa funduszy własnych

Lp*	Pozycja	Opis	Kwota w tys. zł
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane ažio emisyjne	Udziały kapitałowe (wieczyste)	276
2	Zyski zatrzymane	Niepodzielony zysk z lat ubiegłych	0
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	100% kapitału z aktualizacji wyceny oraz 100% kapitału z aktualizacji instrumentów zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży. W tej pozycji należy też wykazać kapitał zapasowy oraz kapitał rezerwowy	15 486
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	Fundusz ogólnego ryzyka	35
4	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 3 i powiązane ažio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	Niezamortyzowane udziały kapitałowe (jeżeli nie są wieczyste)	0
5a	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń i dywidend	Zysk okresu bieżącego za zgodą KNF	0
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	Suma powyższych pozycji	15 797
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	Korekta AVA	0
7a	Dodatkowe odliczenie z tytułu rezerw	Odliczenie z tytułu nieuznanych rezerw oraz odpisów w sytuacji kiedy w wartości ekspozycji uwzględniane są wszystkie rezerwy i odpisy dotyczące odsetek a nie tylko kwoty uznane (zgodnie z Rozporządzeniem delegowanym Komisji EU NR 183/2014)	0
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	Wartości niematerialne i prawne	-61
17	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	Udziały kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I uznane jako krzyżowe przez właściwe organy (wzajemne udziały pomiędzy bankami spółdzielczymi)	0

18	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	Udziały kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I sektora finansowego (poza IPS) nie będące znaczną inwestycją ponad limit 10%	0
19	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	Udziały kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I sektora finansowego (poza IPS) będące znaczną inwestycją ponad limit 10%	0
21	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3 (kwota ujemna)	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych ponad limit 10%	0
22	Kwota przekraczająca próg 17,65% (kwota ujemna)	Kwota przekraczająca limit 17,65% dla sumy znaczących inwestycji w sektor finansowy (poza IPS) i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego opartych na przyszłej rentowności i wynikającej z różnic przejściowych	0
23	W tym: posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	Część wiersza 22 przypadająca na inwestycje	0
25	W tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych	Część wiersza 22 przypadająca na aktywa	0
25a	Straty za bieżący rok obrotowy (kwota ujemna)	Strata roku bieżącego	0
25b	Możliwe do przewidzenia obciążenia podatkowe związane z pozycjami kapitału podstawowego Tier I (kwota ujemna)		0
27	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)	Odliczenia od kapitału dodatkowego Tier I jeśli przekraczają kapitał dodatkowy Tier I	0
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	Suma pozycji począwszy od pkt 7	-61
29	Kapitał podstawowy Tier I	Pozycja 6 minus pozycja 28	15 736
33	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 4 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału dodatkowego Tier I	Niezamortyzowane obligacje wyemitowane na podstawie uchwały KNF nr 314/2009	0
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	Pozycja 33	0
39	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	Udziały kapitałowe w kapitale dodatkowym Tier I sektora finansowego (poza IPS) nie będące znaczną inwestycją ponad limit 10%	0
40	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	Udziały kapitałowe w kapitale dodatkowym Tier I (poza IPS) sektora finansowego będące znaczną inwestycją	0

42	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale Tier II które przekraczają wartość kapitału Tier II instytucji (wartość ujemna)	Odliczenia od kapitału Tier II jeżeli przekraczają wartość kapitału Tier II	0
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I	Suma pozycji począwszy od pkt 39	0
44	Kapitał dodatkowy Tier I	Kapitał dodatkowy Tier I	0
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	Suma pozycji 29 i 44	15 736
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	Kwota wyemitowanych obligacji i pożyczek podporządkowanych spełniających warunki CRR	0
47	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 5 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II	Kwota wyemitowanych obligacji i pożyczek podporządkowanych nie spełniających warunków CRR	0
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	Rezerwa na ryzyko ogólne w części dotyczącej ryzyka kredytowego	0
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	Suma pozycji począwszy od 46	0
54	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	Udziały kapitałowe w kapitale Tier II sektora finansowego (poza IPS) nie będące znaczną inwestycją ponad limit 10%	0
55	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	Udziały kapitałowe w kapitale Tier II sektora finansowego (poza IPS) będące znaczną inwestycją	0
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	Suma pozycji począwszy od 54	0
58	Kapitał Tier II	Pozycja 51 minus pozycja 57	0
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	Pozycja 45 plus pozycja 58	15 736
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	Łączna wartość aktywów ważonych ryzykiem	98 509
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	Współczynnik CET I	15,97%
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	Współczynnik Tier I	15,97%
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	Współczynnik TCR	15,97%
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	Oblicza się go jako sumę 4,5% (art. 92 ust. 1 lit a) i niżej wymienionych buforów, czyli: 4,5%+2,5%+0%+3%+0% = 10%	10%
65	W tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	2,5%	2,5%
66	W tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	0%	0%
67	W tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	3%	3%
67a	W tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	0%	0%
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	Współczynnik CET I minus 8%	7,97%
72	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te	Nieodliczana kwota nieznaczących inwestycji w sektor finansowy	0

	podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)		
73	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	Nieodliczana kwota znaczących inwestycji w sektor finansowy	0
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3	Nieodliczana kwota aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego opartych na przyszłej rentowności i wynikających z różnic przejściowych	0
76	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)	Rezerwa na ryzyko ogólne w części dotyczącej ryzyka kredytowego uwzględniona w kapitale Tier II	0
77	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą standardową	1,25% przemnożone przez kwotę ekspozycji ważonych ryzykiem według metody standardowej	1 213
80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	Limit na 2019 rok dla zasady praw nabytych (30%) przemnożony przez podstawę amortyzacji (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	Kwota zamortyzowanych udziałów (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
82	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów dodatkowych w kapitale Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	Limit na 2019 rok dla zasady praw nabytych (30%) przemnożony przez podstawę amortyzacji (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
83	Kwota wyłączona z kapitału dodatkowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	Kwota zamortyzowanych obligacji wyemitowanych na podstawie uchwały KNF nr 314/2009 (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
84	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale Tier II będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	Limit na 2019 rok dla zasady praw nabytych (30%) przemnożony przez podstawę amortyzacji (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
85	Kwota wyłączona z kapitału Tier II ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	Kwota zamortyzowanych obligacji i pożyczek podporządkowanych zaliczonych do kapitału Tier II na zasadzie praw nabytych (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji

2. Ogólny opis cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I

Fundusze własne Banku Spółdzielczego w Jasieńcu tworzy kapitał podstawowy Tier I.

Nie identyfikuje się instrumentów kwalifikowanych do pozycji kapitału dodatkowego Tier II. Wpłacony fundusz udziałowy składa się z udziałów o wartości jednej jednostki udziałowej 300 zł. Bank wykazuje w funduszach własnych w ramach funduszu udziałowego bezpośrednio udziały opłacone do dnia 28 czerwca 2013 roku. Bank zalicza do funduszy własnych udziały opłacone po dacie 28 czerwca 2013 roku po uzyskaniu zgody KNF. Wypłata udziałów zaliczonych do funduszy własnych wymaga zgody KNF. Nie występują pozycje służące do wyliczenia współczynników kapitałowych obliczonych z wykorzystaniem elementów funduszy własnych ustalonych na podstawie innej niż podstawa określona w Rozporządzeniu CRR.

Na dzień 31.12.2019r. fundusze własne Banku wynoszą 15 736 tys. zł, co przy średnim kursie EURO ogłaszanych przez NBP w wysokości 4,2585 PLN daje wartość 3 695 tys. EURO.

3. Informacja w zakresie instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier I i kapitału Tier II

Bank nie posiada kapitału dodatkowego Tier I i kapitału Tier II.

IV. Wymogi kapitałowe

1. Metoda szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty przez Bank poziom adekwatności kapitałowej

Bank wyznacza kapitał wewnętrzny na wszystkie zidentyfikowane ryzyka istotne dla Banku, które nie zostały objęte wyznaczaniem kapitału regulacyjnego lub w ocenie Banku kapitał ten nie w pełni pokrywa ryzyko.

W procesie szacowania kapitału wewnętrznego wykorzystywane są efekty pomiaru ryzyka, dokonywanego w oparciu o obowiązujące procedury w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Poziomem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy.

Bank wyznacza regulacyjny wymóg kapitałowy dla ryzyka:

- a) kredytowego, w oparciu o metodę standardową,
- b) operacyjnego, w oparciu o metodę wskaźnika bazowego,
- c) walutowego w oparciu o metodę de minimis,
- d) koncentracji zaangażowania w akcje i udziały w podmiotach spoza sektora finansowego.

Przy obliczaniu dodatkowych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne przyjmuje się następujące założenia:

- 1) kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka obliczany jest jako koszt lub utracony przychód (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego), który może się pojawić w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;
- 2) koszt lub utracony przychód, o którym mowa w pkt 1, obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne;
- 3) część lub całość kwoty, o której mowa w pkt 2, Bank może zabezpieczyć z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy;
- 4) poziom akceptowalnej straty lub utraconego przychodu (tzw. wskaźnik wrażliwości) Bank wyznacza raz do roku (jako procent funduszy własnych Banku);
- 5) dodatkowym wymogiem kapitałowym dla poszczególnych rodzajów ryzyka (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego) jest kwota, o jaką koszt lub utracony przychód przekroczy akceptowalny poziom ryzyka, o którym mowa w pkt 4.

Wyznaczając wymagany poziom kapitału wewnętrznego, z wykorzystaniem w/w metod, Bank:

- 1) ocenia czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i walutowe i jeżeli jest to konieczne, to, zgodnie z obowiązującą w Banku „Instrukcją funkcjonowania procesu oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego (ICAAP)”, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka;
- 2) szacuje wymogi kapitałowe na pozostałe, istotne rodzaje ryzyka nie objęte wyznaczaniem regulacyjnych wymogów kapitałowych;
- 3) wyznacza zagregowany kapitał wewnętrzny, stanowiący sumę wymogów, o których mowa w pkt 1 i 2.

Celem strategicznym Banku w zakresie poziomu adekwatności kapitałowej jest utrzymywanie relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych na maksymalnym poziomie 100%.

Na datę sporządzenia informacji relacja ta wynosiła 50,08%.

W 2019 roku Komisja Nadzoru Finansowego nie nałożyła na Bank obowiązku utrzymywania dodatkowych wymogów kapitałowych.

2. Regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe w podziale na kategorie ekspozycji

Kategoria	Wartość aktywów ważonych ryzykiem tys. zł	Wymóg kapitałowy tys. zł
ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0	0
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	274	22

ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	16	1
ekspozycje wobec instytucji	858	69
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	12 811	1 025
ekspozycje detaliczne	65 565	5 245
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	0	0
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	95	8
ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0
ekspozycje kapitałowe	1 385	111
pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0
inne pozycje	6 293	503
Razem regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe		6 984

3. Łączne wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego, walutowego i operacyjnego

<i>Ryzyko</i>	<i>Regulacyjny wymóg kapitałowy tys. zł</i>
• kredytowe	6 984
• operacyjne	897
• walutowe	0
RAZEM	7 881

V. Ryzyko kredytowe

1. Definicja dla należności: nieobsługiwanych i restrukturyzowanych oraz przeterminowanych i zagrożonych, podejścia w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko

Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane są zdefiniowane w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (dalej: Rozporządzenie 680/2014).

Zgodnie z Załącznikiem V do Rozporządzenia 680/2014, za ekspozycje nieobsługiwane uznaje się ekspozycje, które spełniają dowolne z poniższych kryteriów:

- przeterminowanie istotnych ekspozycji o ponad 90 dni,
- małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności realizacji zabezpieczenia, niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania.

Jednocześnie ekspozycje, w odniesieniu do których uznaje się, że miało miejsce niewykonanie zobowiązania zgodnie z art. 178 CRR, oraz ekspozycje, w odniesieniu do których stwierdzono utratę wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, zawsze uznaje się za ekspozycje nieobsługiwane. W praktyce za ekspozycje nieobsługiwane Bank uznaje ekspozycje zagrożone.

Należnościami zagrożonymi są ekspozycje kredytowe zaliczone do kategorii poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje zagrożone oraz odpisy na odsetki od tych ekspozycji w wysokości:

- 20% w zakresie ekspozycji w kategorii poniżej standardu,
- 50% w zakresie ekspozycji w kategorii wątpliwej,
- 100% w zakresie ekspozycji w kategorii straconej,

po uwzględnieniu pomniejszeń podstawy naliczania rezerw i odpisów.

2. Kategorie ekspozycji kredytowych, w tym kategorie istotne

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące kategorie:

Kategoria ekspozycji	wartość tys. zł		Czy kateg jest istot tak/nie
ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	31 384		nie
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	1 371		nie
ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	18		nie
ekspozycje wobec instytucji	31 862		nie
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	16 951		nie
ekspozycje detaliczne	102 342		tak
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	95		nie
ekspozycje kapitałowe	1 385		nie
inne pozycje	11 479		nie

przy czym przyjmuje, że kategorie ekspozycji kredytowych, które stanowią przynajmniej 30% łącznej kwoty ekspozycji kredytowych wyznaczają istotne kategorie ekspozycji.

3. Struktura geograficzna ekspozycji kredytowych

Bank posiada statutowo określony miejscowo zakres swojej działalności. Jest to województwo mazowieckie i powiat rawski. Teren działania Banku charakteryzuje się podobnymi uwarunkowaniami i nie dokonuje się podziału geograficznego ekspozycji kredytowych.

4. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące branże - wartość nominalna (według Polskiej Klasyfikacji Działalności, z wyłączeniem ekspozycji kredytowej wobec konsumentów):

Branża	wartość tys. zł	Czy branża jest istotna tak/nie
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	64 262	tak
Górnictwo i wydobywanie	800	nie
Przetwórstwo przemysłowe	3 915	nie
Budownictwo	5 238	nie
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	5 955	nie
Transport i gospodarka magazynowa	1 298	nie
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	2 717	nie
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	70	nie
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	19	nie
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	1 371	nie

przy czym przyjmuje, że branża, która stanowi przynajmniej 30% łącznej kwoty ekspozycji kredytowych jest istotna.

Dla istotnych kategorii ekspozycji (wyznaczonych w pkt 2) podział na branże przedstawia się następująco:

Branża	wartość tys. zł
<i>kategoria istotna – ekspozycje detaliczne</i>	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	64 262

5. Struktura ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności

Podział ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności w wartości nominalnej przedstawia się następująco:

<i>Termin zapadalności</i>	<i>wartość tys. zł</i>
do 1 miesiąca	40 179
1 – 3 miesięcy	3 720
3 – 6 miesięcy	4 598
6 – 12 miesięcy	10 171
1 rok – 2 lat	21 440
2 lata – 5 lat	29 919
5 lat – 10 lat	24 456
10 lat – 20 lat	16 590
powyżej 20 lat	4 666

przy czym dla istotnych kategorii ekspozycji (wyznaczonych w pkt 2) podział na terminy zapadalności w wartości nominalnej przedstawia się następująco:

<i>Termin zapadalności</i>	<i>wartość tys. zł</i>
do 1 miesiąca	1 657
1 – 3 miesięcy	3 492
3 – 6 miesięcy	4 098
6 – 12 miesięcy	8 030
1 rok – 2 lat	15 663
2 lata – 5 lat	28 734
5 lat – 10 lat	24 066
10 lat – 20 lat	16 590
powyżej 20 lat	4 666

6. Zmiana stanu korekt i rezerw/odpisów z tytułu ekspozycji zagrożonych wraz z saldem początkowym i końcowym

<i>Kategoria</i>	<i>Saldo początkowe</i>		<i>Saldo końcowe</i>	
	<i>Rezerwy celowe</i>	<i>Odpisy na odsetki</i>	<i>Rezerwy celowe</i>	<i>Odpisy na odsetki</i>
<i>Poniżej standardu</i>	6		23	
<i>Wątpliwe</i>	37		2	
<i>Stracone</i>	8	99	8	88

7. Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych

Na dzień 31.12.2019r. Bank nie wykazywał należności restrukturyzowanych.

8. Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania

		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna												
		Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane									W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań
			Nieprzeterminowane lub przeterminowane ≤ 30 dni	Przeterminowane > 30 dni ≤ 90 dni		Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤ 90 dni	Przeterminowane > 90 dni ≤ 180 dni	Przeterminowane > 180 dni ≤ 1 rok	Przeterminowane > 1 rok ≤ 5 lat	Przeterminowane powyżej 5 lat	Przeterminowane > 5 lat ≤ 7 lat	Przeterminowane > 7 lat		
1	Kredyty i zaliczki	148 383	148 284	99	214	65	54		9	87			214	
2	Banki centralne													
3	Institucje rządowe	1 375	1 375											
4	Institucje kredytowe	31 803	31 803											
5	Inne instytucje finansowe													
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	6 475	6 475											
7	W tym MŚP	6 475	6 475											
8	Gospodarstwa domowe	108 730	108 631	99	214	65	54		9	87			214	
9	Dłużne papiery wartościowe	31 443	31 443											
10	Banki centralne	30 658	30 658											
11	Institucje rządowe													
12	Institucje kredytowe	786	786											

13	Inne instytucje finansowe													
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe													
15	Ekspozycje pozabilansowe													
16	Banki centralne													
17	Instytucje rządowe													
18	Instytucje kredytowe													
19	Inne instytucje finansowe													
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe													
21	Gospodarstwa domowe													
22	Łącznie	179 826	179 728	99	214	65	54		9	87				214

Legenda:

	pola, których wypełnianie jest obowiązkowe
	pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe
	pola zablokowane, zgodnie ze wzorcem zaprezentowanym w „Wytycznych dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych” (EBA/GL/2018/10)
	kolumny „h” oraz „i” - dostosowano do podziału terminowego obowiązującego w sprawozdawczości FINREP , formularz F.18, w wytycznych EBA obowiązują przedziały: kol „h” - przeterminowane >1 rok <=2 lata, kol „i” - przeterminowane >2 lata<=5 lat

9. Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy

		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna						Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw						Skumulowane odpisanie częściowe	Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe	
		Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane			Ekspozycje obsługiwane – skumulowana utrata wartości i rezerwy			Ekspozycje nieobsługiwane – skumulowana utrata wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw				Z tytułu ekspozycji obsługiwanych	Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych
			W tym etap 1	W tym etap 2		W tym etap 2	W tym etap 3		W tym etap 1	W tym etap 2		W tym etap 2	W tym etap 3			
1	Kredyty i zaliczki	148 383			214			33			121					93
2	Banki centralne															
3	Institucje rządowe	1 375														
4	Institucje kredytowe	31 803														
5	Inne instytucje finansowe															
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	6 475														
7	W tym MŚP	6 475														
8	Gospodarstwa domowe	108 730			214			33			121					93
9	Dłużne papiery wartościowe	31 443														
10	Banki centralne	30 657														
11	Institucje rządowe															

12	Institucje kredytowe	786													
13	Inne instytucje finansowe														
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe														
15	Ekspozycje pozabilansowe	8 552													
16	Banki centralne														
17	Institucje rządowe														
18	Institucje kredytowe														
19	Inne instytucje finansowe														
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe														
21	Gospodarstwa domowe														
22	Łącznie	188 378		214			33			121					93 459

Legenda:

	pola, których wypełnianie jest obowiązkowe
	pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe
	pola zablokowane, zgodnie z objaśnieniami poniżej nie dotyczy banków stosujących krajowe zasady rachunkowości
	pola zablokowane, zgodnie ze wzorcem zaprezentowanym w „Wytocznych dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych” (EBA/GL/2018/10)

10. Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowania egzekucyjne

W Banku nie występują zabezpieczenia uzyskane przez przejęcie aktywów i postępowanie egzekucyjne, w związku z tym informacje w tym zakresie nie są prezentowane.

VI. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego

Techniki redukcji ryzyka kredytowego Bank stosuje w zakresie:

- 1) tworzenia rezerw celowych i odpisów na odsetki – w zakresie pomniejszania podstawy ich naliczania: w 2019r. Bank nie pomniejszał podstawy naliczania rezerw,
- 2) wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem – w zakresie zamiany wagi ryzyka kontrahenta na wagę ryzyka zabezpieczenia lub stosowania preferencyjnej wagi ryzyka 35%: w 2019 roku Bank nie stosował preferencyjnej wagi ryzyka 35%.

VII. Korzystanie z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI

Bank nie wykorzystuje ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI dla potrzeb wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem.

VIII. Ryzyko rynkowe

W Banku nie występuje portfel handlowy. Bank wyznacza wyłącznie wymóg na ryzyko walutowe. Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka walutowego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 0 tys.zł.

IX. Ryzyko operacyjne

Bank wyznacza wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne metodą wskaźnika podstawowego. Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka operacyjnego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 897 tys.zł.

X. Ekspozycje kapitałowe

Ekspozycje kapitałowe wedle zamiaru ich nabycia oraz opis stosowanych metod wycen i zasad rachunkowości dla tych ekspozycji.

Według stanu na 31 grudnia 2019 roku Bank posiadał ekspozycje kapitałowe w całości zakwalifikowane do portfela bankowego, utrzymywane w celach strategicznych.

Bank angażował się w akcje Banku Zrzeszającego BPS S.A. w kwocie 1.379 tys. zł oraz udziały i wpisowe w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku BPS S.A. w kwocie 5 tys. zł.

Bank stosował metody wyceny papierów kapitałowych zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości. Metody te zostały opisane w obowiązującej w Banku „Polityce (Zasady) rachunkowości”.

Wartość posiadanych papierów wartościowych na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższe zestawienie:

<i>Rodzaj ekspozycji</i>	<i>Wartość bilansowa</i>
<i>Bony pieniężne NBP</i>	30 657
<i>Obligacje BPS</i>	786

W roku 2019 w Banku Spółdzielczym w Jasieńcu nie było zrealizowanych zysków i strat ze sprzedaży i likwidacji w ujęciu skumulowanym.

W roku 2019 w Banku Spółdzielczym w Jasieńcu nie było niezrealizowanych zysków lub strat oraz innych pozycji o podobnym charakterze ujętych w kapitale podstawowym Tier I.

XI. Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Ryzyko stopy procentowej w Banku wynika głównie z niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych oraz niedopasowania tych pozycji ze względu na stawki referencyjne.

W Banku występuje nadwyżka aktywów nad pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych, która wynosi 48,95% sumy bilansowej.

XII. Polityka wynagradzania

1. Na politykę wynagrodzeń w Banku składa się:
  - 1) Regulamin Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Jasieńcu,
  - 2) Polityka wynagradzania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Jasieńcu,
  - 3) Polityka wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Jasieńcu,
  - 4) Zakładowy regulamin wynagradzania dla pracowników Banku Spółdzielczego w Jasieńcu,
  - 5) Zasady wynagradzania Członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Jasieńcu,
  - 6) Uchwały ustalające wysokość wynagrodzeń członków Zarządu przyjęte przez Radę Nadzorczą Banku.
2. Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej ustala Zebranie Przedstawicieli, o czym mówi Regulamin Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Jasieńcu oraz Polityka wynagradzania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Jasieńcu. Szczegółowe zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej podejmowane są Uchwałą Zebrania Przedstawicieli Banku oraz ustalane są zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi obowiązującymi w Banku.
3. W Banku obowiązuje przygotowywana przez Zarząd i zatwierdzana przez Radę Nadzorczą „Polityka wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Jasieńcu”. Polityką objęte są wynagrodzenia pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku.
4. Celem opracowania i wdrożenia „Polityki wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Jasieńcu” jest:
  - 1) określenie zasad ustalania stałych i zmiennych składników wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Jasieńcu,
  - 2) wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie zachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą skłonność do ryzyka Banku,
  - 3) wspieranie realizacji strategii działalności oraz ograniczanie konfliktu interesów.
5. Do stanowisk kierowniczych (mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku), zgodnie z powyższą Polityką zalicza się tylko członków Zarządu.
6. Rada Nadzorcza na bieżąco monitoruje poziom ryzyka umożliwiając zastosowanie zasad wynikających z ww. Polityki. Rada Nadzorcza nadzoruje stosowanie polityki wynagrodzeń i corocznie ocenia prawidłowość jej stosowania.
7. Rada Nadzorcza w roku 2019 dokonała weryfikacji i oceny:
  - Polityki wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jasieńcu
  - Polityki wynagradzania Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Jasieńcu.
8. Z uwagi na skalę działalności Banku nie powoływano komisji/komitetu ds. wynagrodzeń. Bank nie korzystał z konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki w zakresie wynagrodzeń.
9. Składniki wynagrodzenia są tak ustalane, aby odpowiadały w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy, stopniowi odpowiedzialności i kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu, a także uwzględniały ilość i jakość świadczonej pracy oraz zapewniały prawidłowość realizacji zadań wynikających z działalności Banku.
10. Wynagrodzenie osób zajmujących stanowiska kierownicze składa się z wynagrodzenia stałego – wynagrodzenie zasadnicze, dodatek stażowy i dodatek funkcyjny oraz wynagrodzenia zmiennego – premia uznaniowa.
11. Wysokość wynagrodzenia zmiennego ustala Rada Nadzorcza, biorąc pod uwagę ocenę efektów pracy, obejmującą następujące wskaźniki Banku osiągnęte w ostatnich trzech latach (kryterium ilościowe) w odniesieniu do założeń Strategii działania Banku:
  - 1) zwrot z kapitału własnego (ROE),
  - 2) zwrot z aktywów (ROA),
  - 3) jakość portfela kredytowego,
  - 4) współczynnik kapitałowy,
  - 5) wskaźnik płynności LCR,
  - 6) wynik z tytułu rezerw celowych,

- 7) wskaźnik dźwigni finansowej.
12. Ocenie podlega stopień wykonania w/w wskaźników w odniesieniu do Strategii działania Banku w poszczególnych latach podlegających ocenie. Zmienne składniki są przyznawane w przypadku, gdy w każdym z ostatnich trzech lat plan w zakresie w/w wskaźników był zrealizowany co najmniej w 80%.
13. Kryteria jakościowe oceny członków Zarządu przy przyznawaniu zmiennych składników wynagradzania to:
- uzyskane absolutorium w okresie oceny,
  - pozytywna ocena rękojmi należytego wykonania obowiązków, zgodnie z art. 22aa ustawy Prawo bankowe,
  - ogólna dobra ocena przez Radę Nadzorczą realizacji zadań zawartych w planie ekonomiczno-finansowym w okresach objętych oceną.
14. W przypadku zagrożenia nie spełnienia wymogów ostrożnościowych lub zagrożenia upadłością, zmiennych składników wynagradzania nie przyznaje się.
15. Informacje na temat wysokości wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Jasiońcu, według stanu na 31 grudnia 2019 r. przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wartości liczbowe 2019 r.
Liczba osób otrzymujących wynagrodzenie	3
Wartość wynagrodzenia (brutto), w tym:	822
Wynagrodzenie stałe	737
Wynagrodzenie zmienne	86
Udział wypłaconych zmiennych składników wynagrodzeń w funduszach własnych	0,54
Udział wypłaconych zmiennych składników wynagrodzeń w wyniku brutto Banku	3,91

16. Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrachunkowym: dla wynagrodzeń w przedziale między 1 mln EUR, a 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla wynagrodzeń wyższych niż 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR – nie dotyczy.

XIII. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności to zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat.

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

- Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem płynności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):
  - zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych,
  - podjmowanie działań (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej,
  - utrzymanie nadzorczych miar płynności.
- Odpowiednia struktura aktywów:
  - realizacja strategii zarządzania płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku,
  - zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością złotową i walutową, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku,
  - struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa według

następujących kryteriów:

- płynności,
- bezpieczeństwa,
- rentowności,

d) istotnym warunkiem utrzymania płynności w przyszłości jest zarządzanie płynnością długoterminową. Bank bada strukturę pasywów długoterminowych powiązaną ze strukturą aktywów długoterminowych i ustala limity zaangażowania w aktywa długoterminowe, określone w Instrukcji zarządzania ryzykiem płynności.

3) Budowa stabilnej bazy depozytowej:

- a) Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, gdzie głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych, ludności i budżetu,
- b) celem Banku jest wydłużenie średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów, tak aby Bank mógł otwierać, po stronie aktywnej, pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym. Bank będzie dążył do takiego konstruowania produktów depozytowych, aby było to optymalne pod kątem ryzyka płynności. Zarządzanie bazą depozytową Banku poprzez przyjęty limit koncentracji zakłada ograniczenia w zakresie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania,
- c) Bank bada zachowania rynku, w tym poziom cen w celu utrzymania konkurencyjnej oferty,
- d) Bank prowadzi aktywną politykę cenową (polityka stóp procentowych) zapewniającą pozyskanie depozytów,
- e) Bank prowadzi działania marketingowe (w tym działania inicjowane w ramach Zrzeszenia) opisane w Strategii działania oraz w Założeniach do planu, mające na celu zwiększanie bazy depozytowej.

4) Utrzymanie nadzorczych miar płynności:

- a) z punktu widzenia zarządzania płynnością Banku najważniejsza jest analiza poziomu płynności w ujęciu krótko- i średnioterminowym. W celu posiadania pełnej oceny strukturalnej posiadanych aktywów i pasywów dokonuje się analizy w poszczególnych przedziałach czasowych,
- b) Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez stosowanie systemu limitów oraz odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów,
- c) Bank dokonuje identyfikacji wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności. W zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia utraty płynności Bank postępuje według określonych procedur awaryjnych,
- d) Bank systematycznie bada i przestrzega nadzorczych miar płynności określonych w odpowiedniej uchwale Komisji Nadzoru Finansowego,
- e) Bank może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający. Po stronie aktywnej są to przede wszystkim rachunki bieżące i lokaty terminowe, które charakteryzują się wysoką płynnością. Po stronie pasywnej jest to kredyt w rachunku bieżącym, lokaty płynnościowe oraz inne kredyty celowe oferowane przez Bank Zrzeszający. Płynne finansowanie swoich klientów Bank może prowadzić poprzez system współfinansowania konsorcjalnego z Bankiem Zrzeszającym. Celem poprawy płynności, Bank może przeprowadzać z Bankiem Zrzeszającym transakcje sprzedaży wierzytelności.

5) Bank może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający, a także NBP (np. bony pieniężne).

6) Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. Bank w strukturze aktywów posiadał środki zabezpieczające płynność o łącznej wartości 63 109 tys. zł. Na tą wartość składały się:

- a) środki w kasach Banku – 5 948 tys. zł.,
- b) środki na rachunku bieżącym Banku – 24 tys. zł.,
- c) lokaty międzybankowe – 12 066 tys. zł.,
- d) papiery wartościowe rynkowe – 30 660 tys. zł.,
- e) pozostałe aktywa płynne – 14 411 tys. zł.

7) Wyliczone w grudniu wartości nadzorczych miar płynności kształtowały się na poziomie:

- a) współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem na 31.12.2019 r. wyniósł 0,33 przy minimalnej wymaganej wartości 0,20,
- b) współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi na 31.12.2019 r. wyniósł 2,24 przy minimalnej wymaganej wartości 1,00.

- 8) Wskaźnik pokrycia płynności LCR (norma płynności krótkoterminowej wynikająca z Rozporządzenia CRR) na 31.12.2019 r. wyniósł 4,1218 przy minimalnej wymaganej wartości 1,00.

Bank aktywnie i bieżąco współpracuje z Bankiem Zrzeszającym tj. Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. w zakresie zarządzania ryzykiem płynności finansowej. Polityka Banku BPS S.A. w zakresie zarządzania płynnością zrzeszonych i współpracujących banków spółdzielczych obejmuje:

- 1) finansowanie banków spółdzielczych w ciągu dnia operacyjnego;
- 2) zagospodarowywanie nadwyżek środków finansowych banków spółdzielczych poprzez przyjmowanie depozytów;
- 3) przeprowadzanie z banków spółdzielczych transakcji obrotu bonami NBP i skarbowymi papierami dłużnymi;
- 4) dokonywanie zasileń i przyjmowanie odprowadzeń gotówki od banków spółdzielczych;
- 5) udzielanie bankom spółdzielczym lokat, kredytów i pożyczek, poręczeń i gwarancji bankowych;
- 6) administrowanie środkami zgromadzonymi na wspólnych funduszach, w tym na rachunkach Funduszu Pomocowego.

Metodyka dokonywania testu warunków skrajnych obejmuje oszacowanie efektu wystąpienia scenariusza sytuacji skrajnej spowodowanej wystąpieniem:

- a) scenariusza najmniej negatywnego przebudowy struktury bilansu – obejmujący kryzys wewnątrz Banku, przy braku wystąpienia innych scenariuszy,
- b) scenariusza najbardziej prawdopodobnego przebudowy struktury bilansu – scenariusz kryzysu wewnątrz Banku, przy częściowym oddziaływaniu kryzysu w systemie bankowym,
- c) scenariusza najgorszego przebudowy struktury bilansu – kryzys wewnątrz Banku przy jednoczesnym istotnym oddziaływaniu scenariusza kryzysu w systemie bankowym.

Wyniki testu służą do weryfikacji założeń Planu awaryjnego utrzymania płynności, w tym do oceny awaryjnych źródeł finansowania.

Wszystkie ustalone limity płynności były przestrzegane. W ramach analizy ryzyka płynności comiesięcznie przeprowadzane były testy warunków skrajnych.

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank wykazywał nadwyżkę płynności (rozumianą jako maksymalna kwota środków, o którą mogą zostać zmniejszone aktywa płynne, aby regulacyjne miary płynności nie spadły poniżej wymaganego minimum).

XIV. Dźwignia finansowa

Zgodnie z art. 429 ust. 2 Rozporządzenia CRR Bank mierzy ryzyko dźwigni finansowej poprzez obliczanie wskaźnika dźwigni finansowej liczonego jako wyrażony w procentach udział kapitału Tier I (miara kapitału) w aktywach według wartości bilansowej, powiększonych o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych (miara ekspozycji całkowitej), przy czym:

- 1) w aktywach według wartości bilansowej Bank nie uwzględnia pozycji pomniejszających kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I, w szczególności: wartości niematerialnych i prawnych pomniejszających kapitał podstawowy Tier I, udziałów kapitałowych pomniejszających kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I, aktywów z tytułu podatku odroczonego opartych na przyszłej rentowności pomniejszających kapitał podstawowy Tier I;
- 2) wartość ekspozycji pozabilansowych jest wyliczana od wartości nominalnej (bez uwzględniania korekt z tytułu rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek) z uwzględnieniem współczynników konwersji, z zastrzeżeniem dolnego limitu 10% dla pozycji pozabilansowych niskiego ryzyka.

Wartość wskaźnika dźwigni na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosiła 8,00%.

Wskaźnik dźwigni obliczany jest w cyklu miesięcznym.

1. Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

Lp.*	Pozycja	Kwota
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	192 751
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	4 136
7	Inne korekty	- 198
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	196 689

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 roku ustanawiającym standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji

2. Ujawnienie wskaźnika dźwigni

Lp.	Pozycja	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	192 614
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	- 61
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	192 553
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	4 136
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	0
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	4 136
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	15 735
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	196 689
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	8,00%

3. Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych

Lp.	Pozycja	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) w tym:	192 614
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0,00
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego w tym:	192 614
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	31 384
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak państwa	1 389
EU-7	Instytucje	31 862
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	
EU-9	Ekspozycje detaliczne	100 998
EU-10	Przedsiębiorstwa	14 022
EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	95
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa nie generujące zobowiązania kredytowego)	12 864

4. Informacje jakościowe

1	Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej	Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego – w oparciu o zatwierdzoną w Banku Strategię zarządzania i planowania kapitałowego. Takie podejście wynika z faktu, że Bank do obliczania aktywów ważonych ryzykiem stosuje metodę standardową (co ogranicza nadmierną możliwość wykorzystywania niższych wag ryzyka). W związku z tym zachowanie odpowiednich współczynników kapitałowych, powoduje, że wskaźnik dźwigni utrzymuje się również na bezpiecznym poziomie.
2	Opis czynników które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni	Na poziom wskaźnik dźwigni wpłynęły następujące czynniki: wielkość posiadanych przez Bank funduszy własnych, aktywów Banku oraz zobowiązań pozabilansowych udzielonych.

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank uwzględnił w procesie zarządzania kapitałem i ryzykiem kapitałowym. Zasady zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej, w tym organizacja zarządzania, identyfikacja, pomiar, monitorowanie i raportowanie oraz działania zapobiegające ryzyku nadmiernej dźwigni finansowej zostały określone w procedurach Banku dotyczących zarządzania kapitałowego, tj. „Polityce kapitałowej”, „Instrukcji funkcjonowania procesu oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego (ICAAP)”, „Instrukcji wyznaczania współczynników kapitałowych oraz wskaźnika dźwigni”.

XV. Kontrola wewnętrzna

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej i obejmuje wszystkie jednostki komórki organizacyjne Banku.

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:

- skuteczności i efektywności działania Banku,
- wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
- zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Na funkcję kontroli składają się:

- mechanizmy kontrolne,
- niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych,
- raportowanie w ramach funkcji kontroli.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się poziomach (liniach obrony):

- 1) Poziom I (pierwsza linia obrony) to funkcja zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, w tym stosowanie przez pracowników mechanizmów kontroli ryzyka, a także mechanizmów kontrolnych, a także dokonywanie w ramach obowiązków służbowych pracowników poziomego monitorowania (monitorowania w ramach pierwszego poziomu) przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez ich weryfikację bieżącą lub testowanie;
- 2) Poziom II (druga linia obrony) to co najmniej Komórka ds. zgodności oraz inne stanowiska/komórki organizacyjne Banku, niezależnie od procesu zarządzania ryzykiem na Poziomie I. Kontrole Poziomu II uwzględniają także monitorowanie poziomu ryzyka Banku (monitorowanie systemowe);
- 3) Poziom III (trzecia linia obrony) to funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS;

System kontroli wewnętrznej zapewnia przestrzeganie mechanizmów kontrolnych poprzez wyodrębnienie funkcji kontroli, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 1 ustawy –Prawo bankowe.

Funkcja kontroli ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, obejmuje ona stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.

Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej. Analizując wykonanie w 2019 roku zadań objętych planem kontroli, Rada Nadzorcza pozytywnie oceniła system kontroli wewnętrznej, uznając, że jest on adekwatny i skuteczny.

XVI. Aktywa obciążone/nieobciążone

Na potrzeby ujawnień składnik aktywów należy traktować jako obciążony jeżeli został zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji; dodatkowo aby składnik aktywów uznać za obciążony musi istnieć możliwość przypisania go do konkretnej transakcji, w efekcie, na przykład papiery wartościowe stanowiące pokrycie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, mimo że nie mogą być swobodnie wycofane, nie są traktowane jako aktywa zabezpieczające, gdyż nie można ich powiązać z żadną transakcją po stronie pasywów.

Aktywa	Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów nieobciążonych
Kredyty na żądanie	0	4 024
Instrumenty udziałowe	0	1 384

Dłużne papiery wartościowe	0	31 443
w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe	0	786
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	0	144 420
w tym: kredyty hipoteczne	0	103 437
Inne aktywa	0	11 541
Aktywa Banku	0	192 812

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. Bank nie posiadał aktywów obciążonych.

XVII. Oświadczenie Zarządu Banku Spółdzielczego w Jasieńcu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Jasieńcu niniejszym oświadcza, że ustalenia zawarte w Informacji z zakresu Polityki informacyjnej Banku Spółdzielczego w Jasieńcu według stanu na dzień 31.12.2019r. są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Jasieniec, dnia 14.08.2020 r.

**Zarząd
Banku Spółdzielczego w Jasieńcu**

Prezes Zarządu Banku
(-)
Dariusz Dylicki

W-ce Prezes Zarządu Banku
(-)
Małgorzata Jaszczuk

W-ce Prezes Zarządu Banku
(-)
Barbara Górka